

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ СА ПРИВРЕМЕНИМ СЕДИШТЕМ
У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ, ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Датум: 02. 11. 2025. године

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију
22. 10. 2025. године, Наставно-научно веће

Одлуком бр. 1746. Наставно-научног већа Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, образована је Комисија за оцену подобности теме, кандидата и ментора за израду докторске дисертације под насловом: *Политички садржаји у уџбеницима матерњег језика и историје за основну школу у Србији и Хрватској - компаративна анализа*, кандидата Бојане Секулић.

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, назив факултета (установе) у којој је члан комисије запослен:

- 1) Др Урош Шуваковић, редовни професор Факултета за образовање учитеља и васпитача Универзитета у Београду, научна област Социолошке науке, уже научна област Социологија, председник Комисије;
- 2) Др Слободан Антонић, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Београду, научна област Социолошке науке, уже научна област Социологија, ментор;
- 3) Др Милојица Шутовић, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, научна област Социолошке науке, уже научна област Социологија, ментор;
- 4) Др Зоран Недељковић, ванредни професор Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, научна област Социолошке науке, уже научна област Социологија, члан Комисије; и
- 5) Др Снежана Попић, доцент Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, научна област Социолошке науке, уже научна област Социологија, члан Комисије.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Бојана (Драган) Секулић је рођена 23. јануара 1990. године у Краљеву. Основну и средњу школу завршила је у Краљеву са одличним успехом. Основне академске студије уписала је школске 2011/2012. године на Учитељском факултету у Призрену са привременим седиштем у Лепосавићу Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици на студијском програму *Разредна настава*. На истом факултету је дипломирала 2015. године на тему „Демократски садржаји у наставним плановима и програмима“, чиме је стекла звање *дипломирани учитељ*. Такође, на овом факултету она је завршила и мастер академске студије 2016. године, одбраном мастер рада на тему „Политички садржаји у наставним плановима и програмима“, чиме је стекла звање *мастер учитељ*. У октобру 2020. године уписала је докторске академске студије на студијском програму Социологија на Филозофском факултету Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици. Она је на овом студијском програму положила све предвиђене испите, укључујући и одбрану Нацрта докторске дисертације, са просечном оценом 9,29. Бојана је запослена у Институту за политичке студије у Београду од 6. јуна 2018. године, а у звање *истраживач-приправник* изабрана је 24. априла 2023. године. У овом институту она је радила углавном на техничком

уређивању научних часописа, а сада је секретар редакције часописа *Национални интерес* (М51). Од 2024. године ангажована је и као стручни сарадник у часопису *Методичка теорија и пракса* (М51). Објавила је самостално или у коауторству 13 научних радова и шест приказа научних монографија. Учествовала је на три међународне научне конференције и неколико домаћих.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. Секулић, Б. (2024). Институционално образовање за дијалог и толеранцију у Србији. *Српска политичка мисао*, 83(1), 179-197. <https://doi.org/10.5937/spm83-48425>.
2. Јовановић, А. Секулић, Б. (2024). Политика образовања и запошљавања кроз призму родне равноправности. У: А. Матијевић, Н. Спасојевић (ур.), *Перспективе политичких наука у савременом друштву II*. 73-91. Београд: Институт за политичке студије. <https://doi.org/10.18485/ppnsd.2024.2.ch3>.
3. Базић, Ј., Секулић, Б. (2023). образовање у координатама индустрије 4.0 и индустрије 5.0. *Социолошки преглед*, 57(2), 610-637. <https://doi.org/10.5937/socpreg57-42977>.
4. Bazić, J. R. & Sekulić, B. D. (2023). Educational potential of young people in Serbia for religious dialogue and tolerance. *Religious dialogue and cooperation*, 4(4), 19-31. DOI:<https://doi.org/10.47054/RDC234419b>.
5. Јовановић, А. Секулић, Б. (2023). Социјална одговорност кроз политику дуалног образовања. У: А. Матијевић, Н. Спасојевић (ур.), *Перспективе политичких наука у савременом друштву I*. 293-310. Београд: Институт за политичке студије. <https://doi.org/10.22182/ppnsd>.
6. Bazić, J. Trifunović, V. & Sekulić, B. (2023). Politics in the classroom. *Knowledge - International Journal*, 60(1), 125-130. <https://doi.org/10.35120/kij6001125b>.
7. Секулић, Б. (2022). Традиционална култура у првом циклусу основног образовања у Републици Србији. *Баштина*, 56, 527-538. <https://doi.org/10.5937/bastina32-37082>.
8. Секулић, Б. (2022). Друштвене вредности у глобалном образовању. *Политичка ревија*, 71(1), 93-110. <https://doi.org/10.22182/pr.7112022.5>.
9. Секулић, Б. (2022). Дуално образовање: припрема за тржиште радне снаге или за улазак у свет рада? *Политичка ревија*, 74(4), 215-235. <https://doi.org/10.22182/pr.7442022.9>.
10. Секулић, Б. (2021). Религијске слободе у Србији према Извештају Стејт департамента за 2019. годину. *Национални интерес*, 40(2), 243-264. <https://doi.org/10.22182/ni.4022021.11M>.
11. Bazić, J. Sekulić, B. (2021). Current Globalistic Projects Education in Europe. *Knowledge - International Journal*, 47(2), 281-285. Preuzeto sa: <https://ikm.mk/ojs/index.php/kij/article/view/4691>.
12. Bazić, J. Sekulić, B. (2018). Political and Religious Power in Primary Education. *Knowledge- International Journal*, 26(2), 515-520. <https://ikm.mk/ojs/index.php/kij/article/view/2908>.
13. Базић, Ј. Секулић, Б. (2017). Идеолошки циљеви и садржаји у програмима за први циклус основног образовања у Србији. *Политичка ревија*, 52(2), 65-85. <https://doi.org/10.22182/pr.5222017.5>.

Прикази књига:

1. Секулић, Б. (2023). Савремене социолошке теме - Митровић Љубиша Р: Социолошке маргиналије на савремене теме II. Прометеј, Нови Сад, 2022. *Српска политичка мисао*, 80(2) 261-265. <https://doi.org/10.5937/spm80-43522>.
2. Секулић, Б. (2023). О дуализму између једне ауторке и њеног дела - Bujwid Kurek Ewa: Legitymizacja ustroju politycznego państw poługosłowiańskich. Księgarnia akademicka, Kraków, 2019. *Српска политичка мисао*, 8 (3), 299-302. <https://doi.org/10.5937/spm81-45441>.
3. Секулић, Б. (2023). Обнова националне перспективе - Кнежевић Милош: Српско полазиште. Слобода, нација, држава, демократија. Национална перспектива – прва књига. Институт за политичке студије, Београд, 2022. *Национални интерес*, 45(3) 185-190. <https://doi.org/10.5937/nint46-47183>.
4. Секулић, Б. (2021). Савремене социолошке теме - Митровић Љубиша Р: Социолошке маргиналије на савремене теме (огледи). Прометеј, Нови Сад, 2019. *Национални интерес*, 40(1), 325-329. <https://doi.org/10.22182/ni.4012021.12>.
5. Секулић, Б. (2021). Геронтологија - Зоран Весић: Геронтологија. Универзитет у Београду, Београд, 2021. *Социјална политика*, 56(1), 101-104 <https://doi.org/11.22182/sp.12021>.
6. Секулић, Б. (2020). Интеркултурно образовање у Србији - Петровић Данијела С., Локић Тијана: Интеркултурно образовање у Србији, Регулативни оквир, стање и могућност за развој. Центар за образовне политике, Београд, 2016. *Социјална политика*, 55(3), 97-100. <https://doi.org/10.22182/sp.32020.6>.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, Комисија сматра да кандидат Бојана Д. Секулић испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

НАПОМЕНА: На основу Одлуке бр. 1746 од 22. 10. 2025. године за менторе су предложени: др Слободан Антонић, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Београду, Одељење за социологију, ужа научна област Социологија и др Милојица Шутовић, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Катедра за Социологију, ужа научна област Социологија.

За ментора је предложен др Слободан Антонић, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Београду, Одељење за социологију.

Библиографија ментора са најмање 5 (пет) јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

1. Antonić, S. (2024). *Kolonijalno (anti)obrazovanje: srpsko školstvo pod iglom atlantizma*. Beograd: Catena mundi.
2. Antonić, S. (2024). What COVID-19 showed about "nationalism" in Serbian schools. In: Mandić, D. P., Šuvaković, U. V., Stanković, D-V. Lj. (Eds.). *Education through the Covid-19 pandemic, Vol. 2 Socio-humanistic aspects*, 555-566. Belgrade: University, Faculty of Education. DOI: [10.18485/uf_edu_covid19.2024.2.ch14](https://doi.org/10.18485/uf_edu_covid19.2024.2.ch14).
3. Antonić, S. (2021). Kompradorska elita preuzima srpsko obrazovanje. U: Šljukić, S. i Vladušić, S. (Ur.). *Nacija i obrazovanje*, 35-54. Novi Sad: Matica srpska.
4. Antonić, S. (2010). „Mreža školskih drugara“ u političkoj eliti Srbije. *Nacionalni interes*, 9 (3), 329-349. https://reff.f.bg.ac.rs/handle/123456789/991?show=full&locale-attribute=sr_RS
5. Антонић, С. (2011) Аналитички концепти, хипотезе и емпиријска верификација : мрежа школских другара још једном. *Национални интерес* 12(3), 263-282
6. Antonić, S. (2011). Reforma obrazovanja u Srbiji i transnacionalne strukture. *Nova srpska politička misao*, 19 (1-2), 5-24. Posebno izdanje "Obrazovanje u tranziciji".
7. Antonić, S. (2021). Rod, jezik i politika. *Sociološki pregled*, 55 (3), 620-623. <https://doi.org/10.5937/socpreg55-34251>
8. Antonić, S. (2012). Školska „kvir inkluzija“: pojam i kontroverze. *Zbornik Instituta za pedagoška istraživanja*, 44 (1), 42-58.

За ментора је предложен др Милојица Шутовић, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Катедра за Социологију.

Библиографија ментора са најмање 5 (пет) јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација

1. Šutović, M. (2025). Obrazovanje - kolonizacija ili pedagogija potčinjavanja. *Baština* (66), 413-423. DOI: [10.5937/bastina35-59063](https://doi.org/10.5937/bastina35-59063)
2. Šutović, M. (2009). Etnički nacionalizam i otvaranje nacionalnog pitanja u bivšoj Jugoslaviji. *Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Prištini*, 39, 369-375.
3. Šutović, M. (2024). Ideologija i naličje moderne nauke. *Sociološki pregled*, 58(3), 462-480. <https://doi.org/10.5937/socpreg58-50944>
4. Šutović, M. (2021). Postmoderni zaokret i "naučna revolucija". *Srpska baština* 6(2), 187-198. <https://zenodo.org/record/5794583#.YsLTlnZByUk>
5. Šutović, M. (2014). Pojava jezičkog nacionalizma u bivšoj Jugoslaviji: slučaj dva dokumenta. *Hereticus* 12(1-2), 89-104. <http://media.hereticus.org/2015/02/Hereticus-1-2-2014.pdf>
6. Šutović, M. (2009). Pokušaj otvaranja srpskog nacionalnog pitanja u bivšoj Jugoslaviji. *Baština* (27), 223-231.
7. Šutović, M. (2009). Rešenje nacionalnog pitanja ili „planirana dotrajalost“ bivše Jugoslavije.

- Novopazarski zbornik* (32), 165-175.
8. Šutović, M. (2011). Samoopredeljenje naroda i raspad Jugoslavije. *Kultura polisa*, 8(15), 43-87.
 9. Šutović, M. (2010). Mesto socijalizacije u društvenom sistemu Talkota Parsonsa. *Sociološki godišnjak* (5), 195-212. DOI: 10.5937/SocGod1005195Q
 10. Šutović, M. (2010). Dogmatska odgovornost: obračun sa hrvatskim „maspokom“ i poništenje srpske liberalizacije. *Srpska politička misao*, 17 (3), 333-352. <https://doi.org/10.22182/spm.2932010.18>

Комисија сматра да проф. др Слободан Антонић и проф. др Милојица Шутовић испуњавају све услове за менторе ове докторске дисертације за научну област Социолошке науке, ужа научна област Социологија.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

ОЦЕНА:

1. Формулације назива дисертације

„Политички садржаји у уџбеницима матерњег језика и историје за основну школу у Србији и Хрватској – компаративна анализа“.

Комисија закључује да је назив дисертације кандидаткиње Бојане Д. Секулић прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања

2. Предмета (проблема) истраживања

Опис теме: Предмет ове докторске дисертације, је компаративна анализа политичких садржаја и начин њихове презентације у уџбеницима за наставне предмете *Српски језик / Hrvatski jezik* и *Историја / Povijest*, намењених за основну школу у Републици Србији и у Републици Хрватској у школској 2024/2025 години. Осим ових уџбеника, током истраживања биће коришћени уџбеници и за друге општеобразовне и комплементарне наставне предмете у којима су смештени политички садржаји о: 1) демократији и грађанском друштву, људским правима и слободама, толеранцији и уважавању различитости; 2) националном идентитету и култури сећања, националним мањинама и однос према суседним народима и државама; и 3) о значајним историјским догађајима који су релевантни за односе између Срба и Хрвата, нарочито током XX века. Истовремено, у овом раду ће се значајна пажња посветити и оним наставним садржајима који се тичу патриотизма, односно развијања позитивног односа према друштву и држави у којој се живи, као и хармоничног живота у мултиетничкој заједници, што је изузетно важно за учвршћивање кохезије у друштву и формирање друштвено пожељних ставова. Ова тема је изузетно актуелна и веома значајна, јер се бави наставним садржајима који одлучујуће утичу на формирање политичких ставова код ученика. Такви ставови, који се формирају у основној школи, углавном остају до краја живота, на шта се указује у литератури која се бави политичком социјализацијом. Примарни извори сазнања о овим садржајима су уџбеници за поменуте наставне предмете, које су издале издавачке куће са дугом традицијом у области уџбеничког издаваштва (Завод за уџбенике у Србији и Школска књига у Хрватској), јер су они најкоресподентнији са прописаним образовним програмима. Током истраживања политичких садржаја у уџбеницима за ове наставне предмете разматраће се и њихова корелација са сличним садржајима у другим, уџбеницима за општеобразовне и комплементарне наставне предмете у истом разреду, као и њихова предметна конзистентност по вертикали.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања по својој природи, сложеној структури, актуелном темом и значајем за Социолошке науке, нарочито за ужу научну област Социологија, вредан пажње и упућује на закључак да треба одобрити ову дисертацију.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидаткиња је приложила библиографију од 99 библиографских јединица релевантних за истраживање, као и списак од 19 нормативних аката и 40 јединица уџбеничке литературе за основну школу у Републици Србији и Републици Хрватској који су предмет истраживања за потребе ове докторске дисертације. Овде наводимо јединице најзначајније за истраживање:

Литература

1. Agičić, D. (1998). Slika naroda jugoistočne Europe u hrvatskim udžbenicima povijesti za osnovnu školu. *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, 31(1), 205-215. <https://hrcak.srce.hr/49679>.
2. Aprcović, B. (2016). Uloga političkog obrazovanja u procesu demokratizacije. *Religija i tolerancija*, XIV (25), 103-122. https://www.academia.edu/23842718/RELIGIJA_I_TOLERANCIJA_br_25_2016
3. Antić, S. (2009). Savremena shvatanja udžbenika - posledice na konstrukciju i merila kvaliteta. *Inovacije u nastavi - časopis za savremenu nastavu*, 22 (4), 25-39.
4. Apple, W. M. (2012). *Ideologija i kurikulum*. Beograd: Fabrika knjiga.
5. Avramović, Z. i Vujačić, M. (2010). Odnos kvalitativne i kvantitativne metode istraživanja školskih udžbenika. *Teme*, 34 (2), 447-461.
6. Avramović, Z. M. (1999). Srbi u hrvatskim i Hrvati u srpskim udžbenicima istorije za VIII razred - komparativna analiza. *Nastava i vaspitanje*, 48(3-4), 365-381. <https://scindeks.ceon.rs/article.aspx?artid=0547-33309903365A>
7. Bazić, J. (2012). *Društveni aspekti obrazovanja*. Beograd: Institut za političke studije, Beograd; Leposavić: Učiteljski fakultet.
8. Bogavac, D. (2009). Struktura udžbenika u funkciji trajnih i primenljivih znanja. *Inovacije u nastavi - časopis za savremenu nastavu*, 22 (4), 50-55.
9. Branković, S. (2008). Metod analize sadržaja. *Srpska politička misao*, 20 (1-2), 53-70.
10. Cibulka, J. G. (2001). The Changing Role of Interest Groups in Education: Nationalization and the New Politics of Education Productivity. *Educational Policy*, 15(1), 12-40. <https://doi.org/10.1177/0895904801015001002>
11. Crick, B. & Heater, D. (2012). *Essays on political education*. London: Routledge.
12. Crick, D. Coates, M. G, Taylor, M. & Ritchie, M. (2004). *A systematic review of the impact of citizenship education on the provision of schooling*. Web publication/site, Department for Education. <http://eppi.ioe.ac.uk/cms/Default.aspx?tabid=128>
13. Cross, C. T. (2004). Political education: National policy comes of age. *Teachers College Press*. <https://eric.ed.gov/?id=ED525246>
14. Daphna, T. (2022). *Five Reasons We Need Political Education*. <https://education.dsausa.org/2022/03/12/five-reasons-we-need-political-education/>
15. Entwistle, H. (2012). *Political education in a democracy*. London: Routledge.
16. Frazer, E. (2010). The ideal of political education, *Oxford Review of Education*, 25(1-2): 5-22. <https://doi.org/10.1080/030549899104099>
17. Ilić, S. (2022). Kultura sećanja i jasenovački mučenici. *Kultura*, 176, 205-230. <https://doi.org/10.5937/kultura2276205I>
18. Ivanuš Grmek, M. B., Mithans, M. M., & Jančić Hegediš, P. C. (2021). Analiza upotrebe udžbenika u četvrtom i petom razredu osnovne škole. *Inovacije u nastavi - časopis za savremenu nastavu*, 34 (3), 14-25. <https://doi.org/10.5937/inovacije2103014I>
19. Krnjaja, Ž. (2014). Ideologije obrazovnih programa: šta očekujemo od obrazovanja, stanje i perspektive u Srbiji, *Sociologija*, LVI (3): 286-303. <https://scindeks.ceon.rs/article.aspx?artid=0038-03181403286K>
20. Manić, Ž. (2017). *Analiza sadržaja u sociologiji*. Beograd: Institut za sociološka istraživanja, Filozofski fakultet.
21. Nilgun, D. A. G. Sozer, M. A. & Burcu, S. E. L. (2015). Political education in school. *Educational Research and Reviews*, 10 (14), 1881-1887. DOI:10.5897/ERR2015.2330
22. Ognjenović, G. & Jozelić, J. (Eds.). (2017). *Education in Post-Conflict Transition: The Politicization of Religion in School Textbooks*. London: Palgrave Macmillan.
23. Pešikan, A. (Ur.) (2016). *Udžbenik u funkciji nastave i učenja*. Užice: Učiteljski fakultet.
24. Šalaj, B. (2002). Modeli političkoga obrazovanja u školskim sustavima europskih država. *Politička*

- misao*, 39 (3), 127-144. <https://hrcak.srce.hr/23705>
25. Šuvaković, U. (2011). On exceeding of division for qualitative and quantitative researches in contemporary scientific methodology. *Srpska politička misao*, 34 (4), 395-420. DOI: 10.22182/spm.3442011.20
 26. Tomljenović, A. (2012). Slika Hrvata u srpskim i Srba u hrvatskim udžbenicima povijesti za osnovu školu. *Povijest u nastavi*, X (19 (1)), 1-32. <https://hrcak.srce.hr/117176>
 27. Trbojević, A. (2014). *Modeli prezentacije društvenih sadržaja u udžbenicima razredne nastave*. Sombor: Pedagoški fakultet Univerziteta u Novom Sadu, doktorska disertacija. <https://nardus.mpn.gov.rs/bitstream/id/35700/Disertacija.pdf>
 28. Vasiljević, D. (2013). Od klasičnog do elektronskog udžbenika. *Inovacije u nastavi - časopis za savremenu nastavu*, 26 (3), 60-68.
 29. Vujičić, V. (2001). Politička znanost i političko obrazovanje. *Politička misao*, 38 (1), 82-97. <https://hrcak.srce.hr/file/39396>

Извори

1. Katalog odobrenih udžbenika za osnovnu školu Republike Srbije za školsku 2024/2025 godinu, <https://prosveta.gov.rs/prosveta/udzbenici/udzbenici-za-osnovnu-skolu/>
2. Katalog odobrenih udžbenika za osnovnu školu Republike Hrvatske za školsku 2024/2025 godinu, <https://mzom.gov.hr/vijesti/katalog-odobrenih-udzbenika-za-osnovnu-skolu/6369>
3. Kurikulumi za osnovnu školu Republike Hrvatske, *Narodne novine*, br.10/2019-114/2019.
4. Pravilnici o nastavnim planovima i programima za osnovnu školu u Republici Srbiji, *Prosvetni glasnik RS*, br. 10/2017-1/2023.
5. Ustav Republike Srbije, *Službeni glasnik RS*, br. 98/2006-115/2021.
6. Ustav Republike Hrvatske, *Narodne novine*, br. 56/1990-05/2014.
7. Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, *Narodne novine*, br. 87/2008-151/2022.
8. Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, *Službeni glasnik RS*, br. 6/2020-129/2021.
9. Zakon o osnovnom obrazovanju i vaspitanju, *Službeni glasnik RS*, br. 55/2013-129/2021.
10. Zakon o udžbenicima, *Službeni glasnik RS*, br. 27/2018 - 92/2023.
11. Zakon o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu, *Narodne novine*, br. 116/2018-105/2025.

4. Циљеви истраживања

Основни циљ овог истраживања јесте да се у уџбеницима за основну школу у Србији и Хрватској, из корпуса општеобразовних садржаја у наставним предметима Српски језик / Hrvatski jezik и Историја / Povijest, идентификују, класификују и анализирају политички садржаји; а потом, да се они међусобно упореде, како би се стекла поуздана сазнања о политичким вредностима на којима се образују и васпитавају млади људи у Србији и Хрватској. Научни циљ овог истраживања јесте да се установи вредносни систем и идеолошки профил различитих политичких садржаја у уџбеницима за поменуте наставне предмете, да се они опишу, класификују и упореде у оба национална образовна система. Овај циљ се огледа у продубљеној анализи политичких садржаја, као чинилаца основног образовања, који имају своју кохерентност и усаглашеност са стратешким идејно-политичким циљевима развоја друштва. Друштвени циљ овог истраживања замишљен је као усмеравање пажње јавности на сазнања о политичким садржајима и вредностима садржаних у поменутим уџбеницима на којима се образују и васпитавају млади у Србији и Хрватској. Такав циљ је мотивисан најбољим намерама и у функцији је бољег међусобног разумевања Срба и Хрвата.

Хипотезе: Основна хипотеза од које се полази у овом истраживању гласи: Политички садржаји у уџбеницима за наставне предмете Српски језик / Hrvatski jezik и Историја / Povijest, који се користе у основној школи и гимназији, најчешће се односе на: националне вредности, национални идентитет, културу сећања, тумачења заједничких историјских догађаја Срба и Хрвата, сазнања и политичке ставове Срба о Хрватима и Хрвата о Србима. Политички садржаји о овим питањима су различити и најчешће веома супротстављени. С друге стране, политички садржаји који се односе на идеологију неолиберализма и проевропске вредности, су у међусобној идеолошкој корелацији и комуникацији. Сви политички садржаји у уџбеницима за поменуте наставне предмете су комплементарни са владајућим системом вредности у Србији и Хрватској. У том контексту, треба имати у виду и стечена

знања из других општеобразовних наставних предмета, као и утицаје кроз наставу и скривени курикулум, што све скупа утиче на политичку социјализацију деце и развоју пројектоване идеолошке концепције политичке културе у друштву.

Прва посебна хипотеза гласи: Политички садржаји у уџбеницима за наставне предмете Српски језик / Hrvatski jezik и Историја / Povijest, намењених за основну школу, изражени су у корпусу тема о националним вредностима и у њима доминирају теме о традиционалној култури, идентитету, државности, култури сећања, патриотизму и родољубљу. Ови садржаји су смештени у координатном систему политичких вредности између традиционалне културе и нове политичке културе која се изграђује у циљу јачања патриотизма, лојалности према држави и идејне кохезије у друштву – сагласно демократским начелима неолибералне демократије.

Друга посебна хипотеза гласи: Политички садржаји који се препознају у темама које се односе на: сазнања о другом народу, Срба о Хрватима и Хрвата о Србима, културу сећања, заједничке вредности, као и интерпретације и тумачења заједничких историјских догађаја, изражени су углавном кроз етноцентричну перспективу и они се веома различито тумаче.

Трећа посебна хипотеза гласи: Политички садржаји неолибералне демократије и проевропских вредности у основном образовању у Србији и Хрватској су врло слични по свим карактеристикама, што је резултат усаглашених спољних утицаја (пре свих Савета Европе, Европске уније и УНЕСКА) на формулисање и доношење образовних програма, односно курикулума, за општеобразовне наставне предмете, као и за наставни предмет Грађанско васпитање / Građanski odgoj i vaspitanje.

5. Очекивани резултати

Очекује се да ће резултати овог истраживања указати на политичке садржаје у уџбеницима за наставне предмете Српски језик / Hrvatski jezik и Историја / Povijest, који су намењени за основну школу у Србији и Хрватској, на њихове друштвене вредности, идеолошке карактеристике и друштвену улогу у образовном систему. Затим, да су политички садржаји у овим уџбеницима широко профилисани, од етноцентричне перспективе обраде националних тема до неолибералних идеолошких начела. Такође, очекује се да ће ови резултати указати и на оне политичке садржаје који се односе на сазнања Срба о Хрватима и Хрвата о Србима, као и тумачења догађаја њихове заједничке историје. У крајњем исходу, очекује се да ће резултати ових истраживања изазвати пажњу научне, политичке, па и шире друштвене јавности што може изазвати различите полемике.

6. План рада

План је да се ово истраживање реализује у раздобљу од 1. априла 2025. године до 31. марта 2027. године. Реализација истраживања извршиће се условно у четири фазе. У првој фази, која ће трајати до 30. јуна 2025. године, прикупиће се релевантна литература, уџбеници, приручници, наставни планови и програми, као и друга грађа, неопходна за ово истраживање. У овој фази, вршиће се и друге неопходне припреме за реализацију истраживања. У другој фази, која ће трајати од 1. јула 2025. до 31. децембра 2025. године, радиће се на прегледу теоријске литературе и писању првог дела дисертације који се односи на теоријско-методолошки приступ. У трећој фази, која ће трајати од 1. јануара 2026. до 31. децембра 2026. године, радиће се: 1) анализа садржаја поменутих уџбеника, нормативних аката који уређују основно и средње образовање и наставних програма, односно курикулума за основне школе; 2) прикупљање података и других релевантних налаза; и 3) извршиће се обрада података и њихова класификација, као и обрада других добијених налаза који нису квантитативне природе. Ова фаза је најсложенија и најважнија је део истраживања, тако да ће се овом делу посветити нарочита пажња. У четвртој фази, која ће трајати од 1. јануара до 31. марта 2027. године, сумираће се резултати истраживања, извршиће се њихова провера и анализа, написати закључци и обликовати текст дисертације.

7. Методе истраживања

У овом истраживању примењиваће се метода анализе садржаја и упоредни метод. Применом анализе садржаја извршиће се: опис политичких садржаја у уџбеницима, њихова класификација и довођење у везу таквих садржаја са другим наставним садржајима. Овом методом биће анализирани уџбеници за наставне предмете Српски језик / Hrvatski jezik и Историја / Povijest, намењених за основну школу у Србији и Хрватској, као и нека релевантна документа, попут нормативних аката и наставних планова и програма у обе државе. У функцији припреме за ово истраживање извршиће се преглед резултата

досадашњих истраживања и релевантне научне литературе. Методом анализе у истраживању политичких садржаја у уџбеницима, приступиће се са холистичког становишта, као целини и у контексту са другим наставним садржајима. То подразумева детаљно изучавање наставних садржаја, усредсређено на разумевање њиховог значења у контексту одређених тема и целокупног наставног градива. Са посебном пажњом ће се усредсредити на сложене појмове и значењске структуре, како би се они идентификовали и описали. Упоредни метод у овом истраживању примениће се на другом нивоу општости према Диркемовој скали, где се врши упоредно истраживање у оквиру различитих друштава која припадају истом историјском типу друштва и истом историјском периоду. Упоредни метод је незаобилазан у овом истраживању, јер ће се њиме вршити поређења и тражити сличности и разлике у политичким садржајима у основном образовању у Србији и Хрватској. Анализа садржаја и упоредни метод су комплементарни, јер се њиховом заједничком применом и теоријским усмеравањем може доћи до оптималне теоријске интеграције резултата истраживања, чиме се задовољава епистемолошко начело општости. Истовремено, тиме ће се повећати димензије резултата истраживања.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТА

НАПОМЕНА: /

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је Бојана Д. Секулић подобан кандидат за израду докторске дисертације.

На основу описаног предмета истраживања, постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у научној области Социолошке науке, ужа научна област Социологија.

На основу наведених података о предложеним менторима, Комисија констатује да су проф. др Слободан Антонић и проф. др Милојица Шутовић подобни за менторе предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици да донесе позитивне оцене о подобности кандидата Бојане Секулић и предложене теме докторске дисертације *Политички садржаји у уџбеницима матерњег језика и историје за основну школу у Србији и Хрватској - компаративна анализа*, а да се за менторе именују др Слободан Антонић, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Београду, ужа научна област Социологија и др Милојица Шутовић, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, ужа научна област Социологија.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Проф. др Урош Шуваковић, председник

2. Проф. др Слободан Антонић, члан-ментор

3. Проф. др Милојица Шутовић, члан-ментор

4. Проф. др Зоран Недељковић, члан

5. Доц. др. Снежана Попић, члан